רוּחַ כְּשְׁאָר הָעֲיָרוֹת: **יא** שׁ עִיר שֶׁהַקִּפָּה (נג) וְאַחַר כָּךְ יָשְׁבָה, מוֹדְדִין לָהּ (נד) מִמְּקוֹם (י) יְשִׁיבָתָהּ. יָשְׁבָה וְאַחַר כָּךְ הֻקְּפָה, מוֹדְדִין לָהּ (נה) מֵחוֹמָתָהּ:

שצט בַּמֶּה מוֹדְדִין הַתְּחוּמִין וּמְקוֹם הַמְּדִידָה וּמִי הוּא הַמּוֹדֵד. ובו י״א סְעִיפִים:

א * אֵין מוֹדְדִין תְּחוּם הָעִיר א אֶלָּא בְּחֶבֶל (א) שֶׁל פִּשְׁתָּן ב שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה, (ב) לֹא פְּחוֹת שֶׁהוּא נִמְתָּח בְּיוֹתֵר, וְלֹא אָרֹךְ יוֹתֵר מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ נִמְתָּח כָּרָאוּי: **ב** ג אִם יֵשׁ (ג) נָהָר לְפָנָיו לְסוֹף שִׁבְעִים וְחָמֵשׁ אַמָּה, לְאַחַר שֶׁמָּדַד חֲמִשִּׁים אַמָּה חוֹזֵר לַאֲחוֹרָיו עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַחֶבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה שָׁלֵם (ד) עַד הַנָּהָר: **ג** * ד יָשִׁים הַחֶבֶל (ה) כְּנֶגֶד לִבּוֹ ה וְיִמְתְּחֶנּוּ (ו) בְּכָל כֹּחוֹ: **ד** ו לֹא יִמְדֹּד אֶלָּא כְּנֶגֶד הָעִיר. אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ הָרִים וּגְאָיוֹת כְּנֶגְדָּהּ, (ז) לֹא יֵלֵךְ מִכְּנֶגְדָּהּ (ח) בְּצִדָּהּ שֶׁהוּא יָשָׁר וְיִמְדֹּד שָׁם וְיַחֲזֹר כְּנֶגֶד הָעִיר לְפִי מִדָּה שֶׁמָּדַד שָׁם, (ט) אֶלָּא יִמְדֹּד כְּנֶגֶד הָעִיר. ז וּכְשֶׁיַּגִּיעַ לְהַר, אִם ח הוּא כָּל כָּךְ זָקוּף שֶׁאִם יוֹרִידוּ חוּט הַמְּשֻׁקָּלֶת מֵרֹאשׁוֹ לֹא יִתְרַחֵק מִכְּנֶגְדּוֹ לְמַטָּה בְּשִׁפּוּלוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, * אָז (י) אֵין צָרִיךְ לִמְדֹּד (כָּל כָּךְ) ט הַיְרִידָה וְהָעֲלִיָּה אֶלָּא אִם יֵשׁ מִישׁוֹר בְּרֹאשׁוֹ, וְאִם אֵין מִישׁוֹר בְּרֹאשׁוֹ אֵינוֹ מוֹדֵד כְּלָל. וְאִם חוּט מִתְרַחֵק מִכְּנֶגְדּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת * י וּמִתְלַקֵּט עֲשָׂרָה מִתּוֹךְ חֲמֵשׁ, דְּהַיְנוּ שֶׁבְּהִלּוּחַ חֲמֵשׁ אַמּוֹת שֶׁל שִׁפּוּעַ (יא) עוֹלָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, (יב) אָז רוֹאִים אִם אֵין מִשְׁפָּתוֹ אֶלָּא חֲמִשִּׁים אַמָּה (יג) מַבְלִיעוֹ בְּחֶבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה, (יד) כ שֶׁזּוֹקֵף עֵץ גָּבוֹהַּ בְּשִׁפְתּוֹ מִזֶּה וְעֵץ כַּאֲשֶׁר הִגַּהְתִּי כֵּן הוּא בְּרֹאשׁ שֶׁהֵבִיא הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה וכתב עוד). ל שם (נח:) מֵימְרָא דְּרַבָּא.

ש רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק כ״ח מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (ה״ה), מֵהָא דְּעִיר חֲדָשָׁה מוֹדְדִין לָהּ מִישִׁיבָתָהּ, יָשְׁבָה וְכוּ׳, שָׁם בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה כתב הרמב״ם).

א גְּמָרָא עֲרוּבִין נ״ח ע״א). ב מִשְׁנָה שָׁם (נז:). ג פְּלוּגְתָּא בִּירוּשַׁלְמִי (פ״ה ה״ג), וְהַכְרֵעַ הַשּׁוּר מִכְּמַאן דְּאָמַר שְׁחוֹר לְאַחוֹרָיו. ד מִשְׁנָה שָׁם נ״ז. ה בְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י נ״ח ע״ב ד״ה ־ שומעין). בְּשֵׁם הַתּוֹסָפְתָּא (פ״ד ה״ג). ו מִשְׁנָה שָׁם (נח:), וּכְפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה אין) וְרַא״שׁ (פ״ה סי׳ ז) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל. ז מִשְׁנָה שָׁם נ״ז. ח בְּגְּמָרָא נ״ח ע״א) מֵימְרָא דְּרַב יְהוּדָה. ט הָרַא״שׁ שָׁם (סי׳ ח), כ הַתּוֹסָפוֹת וְהָרַא״שׁ שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז): (י) יְשִׁיבָתָהּ. פֵּרוּשׁ, מִן הַבָּתִּים וְלֹא מִן הַחוֹמָה, אִם אֵין בַּחוֹמָה בֵּית דִּירָה: (יא) נָהָר. שֶׁהוּא רָחָב מֵעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש ואם יש):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וּכְדִלְקַמִּיהּ: **יא** (נג) **וְאַחַר כָּךְ יָשְׁבָה.** וְאֵינָהּ מֵישֶׁבֶת כְּלָל עַד הַחוֹמָה: (נד) **מִמְּקוֹם יְשִׁיבָתָהּ,** פֵּרוּשׁ לֹא יִמְדֹּד מֵהַחוֹמָה אֶלָּא מִן הַבָּתִּים [וּלְדַעַת הָרַמ״א לְעִיל בְּסָעִיף ה׳, נוֹתֵן לָהּ עוֹד שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁירַיִם], שֶׁהַחוֹמָה זוֹ אֵינָהּ חֲשׁוּבָה לְשַׁוְּיָהּ כֻּלָּהּ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, שֶׁלֹּא הֻקְּפָה לְדִירָה, שֶׁנַּעֲשֵׂית קֹדֶם יְשִׁיבָתָהּ, (כמ) אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ בַּחוֹמָה בֵּית דִּירָה וְהִיא בְּתוֹךְ שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁירַיִם לִישִׁיבַת בָּתֵּי הָעִיר, (כט) מִצְטָרֶפֶת עִמָּהּ: (נה) **מֵחוֹמָתָהּ.** אֲפִלּוּ הַחוֹמָה רָחוֹק הַרְבֵּה מִן הַבָּתִּים, דְּכֵיוָן שֶׁהֻקְּפָה אַחַר כָּךְ, מִקְּרֵי הֵקֵּף לְדִירָה, וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ חֲשִׁיב כְּאַרְבַּע אַמּוֹת. וּלְדַעַת הָרַמ״א לְעִיל בְּסָעִיף ה׳, נוֹתְנִין לָהּ מִתְּחִלָּה הַשִּׁבְעִים אַמָּה וְשִׁירַיִם מִחוּץ לַחוֹמָה וְאַחַר כָּךְ מוֹדְדִין לָהּ הָאֶלֶפַיִם:

א (א) **שֶׁל פִּשְׁתָּן.** וְאַף דְּאֵין לָךְ יָפֶה לְמִדָּה מִשַּׁלְשְׁלָאוֹת שֶׁל בַּרְזֶל, כָּךְ קִבְּלוּ חַזַ״ל דִּכְחֶבֶל שֶׁל פִּשְׁתָּן מוֹדְדִין, (ס) מִדִּכְתִיב [בִּיחֶזְקֵאל מ (ג)] וּפִתִּיל פִּשְׁתִּים בְּיָדוֹ: (ב) **לֹא פְּחוֹת וְכוּ׳ בְּיוֹתֵר.** וְנִמְצָא שִׁעוּר הַתְּחוּם יוֹתֵר מֵאֶלְפַּיִם, וְכֵן לְהִפּוּךְ בְּאָרְךְ יוֹתֵר מֵחֲמִשִּׁים, שְׁאִי אֶפְשָׁר לְמָתְחוֹ מִפְּנֵי כְּבָדוֹ, וְנִמְצָא אַתָּה מְקַצֵּר בְּשִׁעוּר הַתְּחוּמִין: **ב** (ג) **נָהָר.** שֶׁהוּא רָחָב יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה, (ס) דְּאִם הוּא רַק עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ, הֲלֹא אֶפְשָׁר לְהַבְלִיעָהּ בְּיַחַד עִם עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שֶׁל הַיַּבָּשָׁה בְּחֶבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה: (ד) **עַד הַנָּהָר.** וְאַחַר כָּךְ יִמְדֹּד בְּחֶבֶל זֶה מִשְּׁפַת הַנָּהָר הַזֶּה עַד אַחוֹרֵי עֶבֶר הַשֵּׁנִי מִן הַנָּהָר. וְכָל זֶה אִם הַנָּהָר מַחֲזִיק רַק עַד חֲמִשִּׁים אַמָּה, וְאִם הוּא רָחָב יוֹתֵר מֵחֲמִשִּׁים אַמָּה, עַיֵּן יְרוּשַׁלְמִי בְּכֵיצַד מְעַבְּרִין (פ״ה ה״ג): **ג** (ה) **כְּנֶגֶד לִבּוֹ.** קָבְעוּ לוֹ (ג) חֲכָמִים מָקוֹם לְשׁוּם כְּנֶגְדּוֹ רֹאשׁ הַחֶבֶל, שֶׁלֹּא יִתֵּן זֶה כְּנֶגֶד צַוָּארוֹ וְזֶה כְּנֶגֶד רַגְלָיו וְהַחֶבֶל מִתְקַצֵּר וְהַתְּחוּמִין מִתְמַעֲטִין עַל יְדֵי זֶה: (ו) **בְּכָל כֹּחוֹ.** מְשׁוּם דְּמִכְבִיד (ד) בָּאֶמְצַע וְאֵינוֹ נִמְתָּח כָּרָאוּי, אִם לֹא שֶׁיִּמְתְּחֶנּוּ בְּכָל כֹּחוֹ: **ד** (ז) **לֹא יֵלֵךְ מִכְּנֶגְדָּהּ וְכוּ׳.** הַטַּעַם, (ס) דִּלְפָעָמִים יֵשׁ כְּנֶגֶד הָעִיר הָרִים וּגְאָיוֹת, שֶׁיֵּשׁ לוֹ לִקְדֹּר אוֹ לִמְדֹּד מִדִּידָה יָפָה, וּכְדִלְקַמִּיהּ: (ח) **בְּצִדָּהּ שֶׁהוּא יָשָׁר.** וְאַף דִּלְקַמָּן בְּסָעִיף ו׳ כָּתַב דִּכְשֶׁהוֹלֵךְ לְהַר אוֹ לְגַיְא וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַבְלִיעַ, מֻתָּר לֵילֵךְ מִן הַצַּד, כָּאן מַיִּירֵי דְּהַגַּיְא וְהָהָר אֵינוֹ רָחָב כָּל כָּךְ וְיָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ בְּהֶחֶבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה, אֶלָּא שֶׁהוּא רוֹצֶה לֵילֵךְ וְלִמְדֹּד מִן הַצַּד שֶׁנּוֹחַ לוֹ יוֹתֵר כְּדֵי שֶׁלֹּא יְצַטָּרֵךְ לָזֶה [פְּרִישָׁה (סק״ד)]: (ט) **אֶלָּא יִמְדֹּד כְּנֶגֶד הָעִיר.** וּמִכָּל מָקוֹם אִם כְּנֶגֶד הָעִיר גּוּפָא (ו) יֵשׁ מָקוֹם מִישׁוֹר בְּלֹא הָרִים וּגְאָיוֹת, צָרִיךְ לִמְדֹּד בְּמָקוֹם הַמִּישׁוֹר: (י) **אֵין צָרִיךְ לִמְדֹּד הֵירִידָה וְהָעֲלִיָּה אֶלָּא וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁיְּמַדֵּד הַמִּישׁוֹר שֶׁלְּמַעְלָה לְבַד. (ז) וְהַטַּעַם, כֵּיוָן שֶׁהוּא זָקוּף מְאֹד שֶׁאֵין רֹחַב הַשִּׁפּוּעַ כִּי אִם פְּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, וְגַם קָשֶׁה לַעֲשׂוֹת שָׁם קְדוּר [הַיְנוּ מַה שֶּׁאֶחָד עוֹמֵד בְּרַגְלֵי הָהָר וְאֶחָד לְמַעְלָה, הַמְבָאר לְקַמִּיהּ] בְּשִׁפּוּעַ קָצָר כָּזֶה, הֻקְלוּ בּוֹ שֶׁלֹּא יִמְדֹּד הַשִּׁפּוּעַ כְּלָל: (יא) **עוֹלָה עֲשָׂרָה טְפָחִים.** בְּשֶׁטַח הַגַּבָּהּ: (יב) **אָז רוֹאִין וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דַּוְקָא בְּשִׁפּוּעַ זֶה שֶׁהוּא נוֹחַ לְהִלּוֹךְ, לְפִיכָךְ מוֹדְדִין אוֹתוֹ עַל יְדֵי הַבְלָעָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הֵיכָא שֶׁעוֹלֶה עֲשָׂרָה טְפָחִים בְּגַבֵּהּ עַל יְדֵי אַרְבַּע אַמּוֹת, שֶׁאֵינוֹ נוֹחַ לֵילֵךְ עַל יְדֵי הַזְּקִיפָה, אֵין צָרִיךְ לִמְדֹּד אֶלָּא בְּאָמָּד הַדַּעַת, וּכְדִלְקַמִּיהּ: (יג) **מַבְלִיעוֹ בְּחֶבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה וְכוּ׳.** פֵּרוּשׁ, מַבְלִיעַ הַשִּׁפּוּעַ, וְאֵינוֹ מוֹדֵד כִּי אִם כְּמוֹ שֶׁרָחָב לְמַטָּה בְּתַחְתִּית הָהָר, וּמְבָאר הַמְחַבֵּר אֵיךְ לְשַׁעֵר זֶה: (יד) **שֶׁזּוֹקֵף עֵץ גָּבוֹהַּ וְכוּ׳.** וְאִם הָהָר קָצָר בְּרָחְבּוֹ אֵין צָרִיךְ לִזְקֹף עֵצִים, אֶלָּא יַעֲתִיק עַצְמוֹ מִן הָהָר לְצִדּוֹ

בְּאוּר הַלָּכָה

א * אֵין מוֹדְדִין תְּחוּם הָעִיר וְכוּ׳. כָּתַב הַכֹּל בּוֹ (סי׳ לד ד״ה היוצא חוץ) **בְּשֵׁם הָרַ״מ, אָדָם שְׁמוּדַד אֶלֶפַּיִם אַמָּה לִתְחוּם שַׁבָּת דֶּרֶךְ הִלּוּכוֹ, אִם אֵין שָׁם אֶלָּא אֶלֶפַּיִם בְּצִמְצוּם אֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה וְלֵילֵךְ בְּכֻלָּן, שֶׁמָּא יֵשׁ יוֹתֵר,** כִּי מִן הַדִּין אֵין לְאַמָּה כַּיּ אִם שִׁשָּׁה טְפָחִים, עַד כָּאן לְשׁוֹן דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות ב), וְכַנּוֹתָנוֹ דְּשָׁמָּא אֵין מְצַמְצֵם לְמִדָּה פְּסִיעָה בֵּינוֹנִית. וְנִרְאֶה רְאָיָה לְדָבָרָיו, דְּלֹא מָצִינוּ בַּגְּמָרָא לִסְמֹךְ עַל פְּסִיעוֹת כִּי אִם כְּשֶׁשָּׁבַת בְּבִקְעָה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ תְּחוּם שַׁבָּת [דַּף מ״ב ע״א] שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּעִנְיָן אַחֵר, אֲבָל עִקַּר מְדִידָה לְכַתְּחִלָּה הוּא בַּחֲבָלִים, כְּמוֹ דְּאִיתָא בְּעִנְיָנֵנוּ. **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה מִדִּבְרֵי הַכֹּל בּוֹ, שֶׁאִם אֵין בִּדְעָתּוֹ לְמָנוֹת כָּל אַלְפַּיִם בְּשִׁלְמוּת, יוּכַל לִסְמֹךְ אַף לְכַתְּחִלָּה עַל מְדִידוֹת פְּסִיעוֹת:**

ג * יָשִׁים הַחֶבֶל כְּנֶגֶד לִבּוֹ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ה). וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָ״א (נז: ד״ה מתני׳) שֶׁכָּתַב דְּהוּא הַדִּין דְּיָכוֹל לִמְדֹּד בְּהַנָּחַת הַחֶבֶל עַל גַּבֵּי קַרְקַע, וְלֹא מִמַּעֲטִינַן רַק שֶׁלֹּא יִנִּיחַ אֶחָד רֹאשׁוֹ כְּנֶגֶד וְאֶחָד כְּנֶגֶד מַרְגְּלוֹתָיו וְנִמְצָא מְמַעֵט בְּתְחוּמִין:

ד * אָז אֵין צָרִיךְ לִמְדֹּד וְכוּ׳. וְאֵין חִלּוּק בָּזֶה בֵּין אִם הוּא רָחָב חֲמִשִּׁים אוֹ יוֹתֵר: * וּמִתְלַקֵּט עֲשָׂרָה מִתּוֹךְ חָמֵשׁ. א וְאִם מִתְלַקְּטִים מִתּוֹךְ שִׁשָּׁה, שְׁנוֹחַ הֵהָר מְאֹד

שַׁעַר הַצִּיּוּן

יא (כמ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז), וּפְשׁוּט: (כט) **וּלְדַעַת הָרַמ״א לְעִיל** (ס״ה) **צָרִיךְ לִתֵּן לָהּ עוֹד שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁירַיִם מִבֵּית דִּירָה זוֹ, הַגְּרִ״ז** (סי״ד). **וּלְעִיל בְּבַאוּר הֲלָכָה** (ד״ה וכן נראה) **בְּאַרְנוּ דְּנָכוֹן לִנְהֹג כְּהַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים דְּסִבְרִי שֶׁאַחַר שְׁנָתְנוּ לָהּ עִבּוּר אֶחָד אֵין נוֹתְנִין שָׁם עוֹד שִׁבְעִים אַמָּה:**

א (מ) יְרוּשַׁלְמִי (פ״ה ה״ג): **ב** (נ) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש ואם יש): **ג** (נ) רַשׁ״י (נז: ד״ה ולא יתדוד): (ס) טַ״ז (סק״ג): **ד** (ס) רַא״שׁ (פ״ה סי׳ ז): (ו) גְּאוֹן יַעֲקֹב (נח: ד״ה מתני׳ אלא) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפְתָּא (פ״ד ה״א): (ז) רַא״שׁ (שם סי׳ ו):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) בשו״ע הרב (ס״ו) כתב שבמתלקט ביותר מארבע דינו בקידור או בהבלעה, ולא הזכיר דין זה שבמתלקט מתוך ששה מודד מדידה יפה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

אַחַר כְּנֶגְדּוֹ בְּשָׁפְתוֹ מִזֶּה וּמוֹתַחַ חָבֶל מִזֶּה לָזֶה. (טו) וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ בְּחָבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה, לְמוֹדְדוֹ בְּחָבֶל שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת. וְכֵן יַעֲשֶׂה, אֶחָד עוֹמֵד בְּרַגְלֵי הָהָר לְמַטָּה וְאֶחָד לְמַעְלָה מִמְּנוּ בְּרִחוּק אַרְבַּע אַמּוֹת, וְנוֹתֵן הַתַּחְתּוֹן הַחָבֶל כְּנֶגֶד לִבּוֹ (טז) וְהָעֶלְיוֹן כְּנֶגֶד רַגְלָיו, וְעוֹלֶה הַתַּחְתּוֹן לְמָקוֹם שֶׁעוֹמֵד הָעֶלְיוֹן וְהָעֶלְיוֹן עוֹלֶה אַרְבַּע אַמּוֹת, וּמוֹדְדִין כְּבִתְחִלָּה, וְכֵן יַעֲשֶׂה עַד שֶׁיִּמְדֹּד כֻּלּוֹ. מ"ב וְאִם הוּא מְשֻׁפָּע יוֹתֵר, שֶׁבְּהִלּוּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת עוֹלֶה עֲשָׂרָה טְפָחִים, אֲז הֵקֵלּוּ בּוֹ וְלֹא הִטְרִיחוּהוּ לְהַבְלִיעוֹ בְּחָבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה עַל יְדֵי קוֹרוֹת, אֶלָּא אִם אֵין בּוֹ אֶלָּא חֲמִשִּׁים אַמָּה יְשַׁעֵר אוֹתוֹ כַּמָּה יֵשׁ בּוֹ לְפִי אָמְדַּן הַדַּעַת, * נ"ב וְאִם יֵשׁ בּוֹ יוֹתֵר מֵחֲמִשִּׁים אַמָּה, (יז) מוֹדְדוֹ בְּחָבֶל שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת: ה סי"ב הַגִּיעַ לַגִּיא, אִם חוֹט הַמִּשְׁקֹלֶת מִתְרַחֵק (יח) מִכְּנֶגְדּוֹ לְמַטָּה אַרְבַּע אַמּוֹת, אֲז רוֹאִים (יט) אִם ע"ב יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ בְּחָבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה, מַבְלִיעוֹ, וְאִם לָאו, מוֹדְדוֹ (כ) בְּחָבֶל שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת, * פ"ו וְהוּא שֶׁלֹּא יְהֵא עָמֹק יוֹתֵר מַאַלְפַּיִם, צ"ע אֲבָל אִם הוּא עָמֹק יוֹתֵר מַאַלְפַּיִם, מוֹדֵד הֵימֶנּוּ וְהָלְאָה (כא) שֶׁל כָּל הַשִּׁפּוּעַ. ק"ו וְאִם אֵין הַחוֹט מִתְרַחֵק מִכְּנֶגְדּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, ר"ן אֲז (כב) אִם יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ בְּחָבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה, מַבְלִיעוֹ, וְאִם לָאו, מוֹדְדוֹ (כג) אֵינוֹ מוֹדֵד כָּלָל הַשִּׁפּוּעַ שֶׁל יְרִידָה וַעֲלִיָּה אֶלָּא הַמִּישׁוֹר שֶׁל מַטָּה, ת"ה וַאֲפִלּוּ אִם עָמֹק יוֹתֵר מַאַלְפַּיִם: ו א"ג הִגִּיעַ לְהַר (או לְגִיא) (כד) וְכָל מַה שֶּׁהוּא מִמְּנוּ מִכְּנֶגֶד הָעִיר הוּא רָחֵב מֵחֲמִשִּׁים אַמָּה, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ, כְּגוֹן שֶׁהוּא בְּמִזְרַח הָעִיר וְכָל אָרְךְ מִזְרַח הָעִיר אֵינוֹ יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ, אִם יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ (כד) בְּתוֹךְ אַלְפַּיִם שֶׁל צַד צָפוֹן אוֹ דָּרוֹם, (כה) יֵלֵךְ שָׁם וַיַּבְלִיעוֹ כֵּיוָן שֶׁהוּא עַדַיִן בְּתוֹךְ הַתְּחוּם שֶׁל צַד הָעִיר. (כו) אֲבָל אִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ בְּתוֹךְ אַלְפַּיִם שֶׁל צַד הָעִיר, (כז) לֹא יִתְרַחֵק יוֹתֵר לְצַד הָעִיר כְּדֵי לְהַבְלִיעוֹ: ז ב"י אֵין סוֹמְכִין אֶלָּא עַל מְדִידַת אָדָם מֻמְחֶה (כח) שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מִדַּת הַקַּרְקַע: ח ג"ה הָיוּ לָנוּ תְּחוּמֵי שַׁבָּת (כט) מֻחְזָקִין, וּבָא מֻמְחֶה וּמָדַד, (ל) רַבָּה בַּתְּחוּם מֵהֶם וּמַעֲט בַּתְּחוּם, שׁוֹמְעִין לוֹ (לא) *אַף בַּתְּחוּם שָׁרְבָה. הָגָה: מָדַד וּמָצָא מִדָּתוֹ בְּמִזְרָחִית צְפוֹנִית יִתְרָה עַל שֶׁכְּנֶגְדּוֹ בְּמִזְרָחִית דְּרוֹמִית, ג"ה מוֹתַחַ הַחוֹט שֶׁל

ל שם בְּגֶמָרָא (נח:) בַּפְּרוּשׁ הַמִּשְׁנָה מְקֻדָּרִין. מ בְּרַיְיתָא שם, וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ"י (ד"ה במחלקט). נ הָרא"ש (ד"ה סי' ר). ס משנה שם (נ"ו) [נז:] וּגְמָרָא נ"ח (ע"א). ע שם בְּמִשְׁנָה (נז:), וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ"י (ד"ה מבליעו). פ שם בְּגֶמָרָא (נח:). צ הָרא"ש שם (שם). ק שם בְּגֶמָרָא (נח.). ר הָרא"ש שם (שם). ש הֵיכִי מַאי דְּאָמַר רַב יְהוּדָה שָׁם (נח.). ת כִּלְשׁוֹנָא בְּתָרָא דְּרַב יוֹסֵף (נח:). א מִשְׁנָה שָׁם נ"ד (ע"ב), וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ"י שָׁם (ד"ה תחזר). ב מִשְׁנָה שָׁם (נח:), וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ"י (ד"ה ה"ג אין) וְהָרַמְבַּ"ם (פכ"ח ה"י"ז). ג רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ח מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (ה"י"ז). * (פֵּרוּשׁ, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁשּׁוֹמְעִין לוֹ בְּמָקוֹם שֶׁפָּעַט לְהַחְמִיר. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש מדד)).

בֵּאוּר הֲלָכָה

לְהִלּוּךְ, דַּעַת הָרַשְׁבָּ"א (בחי' דף נח. ובעבודת הקודש בית נתיבות שער ה סי' יא ס"ק מא) שָׁבָזֶה מוֹדֵד הָהָר כְּשֵׁאר קַרְקַע חֲלָקָה, וְהָרַב הַמַּגִּיד (פכ"ח הל' יא-טז) מְצַדֵּד שֶׁהָרַמְבַּ"ם גַּם כֵּן סוֹבֵר הָכִי, וְהָעִתִּיק הָאַלְיָה רַבָּה (סק"ה) דִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ"א לְהַלָּכָה, וְכֵן מַשְׁמַע גַּם כֵּן בְּרִיאַ"ז שֶׁהוֹבָא בְּשֻׁלְחַ"ע גְּבוּרִים (יז: אות א"), עַיֵּן שָׁם. וְדַע, שֶׁאִם יֵשׁ גַּם כֵּן מָקוֹם מִישׁוֹר כְּנֶגֶד הָעִיר, אֵין צָרִיךְ כְּלָל לְמֹדֹד אֶת הָהָר, אֶלָּא מוֹדֵד אֶת מָקוֹם הַמִּישׁוֹר וְנִשְׁפָּר מָקוֹם הָהָר [וְגַאוֹן יַעֲקֹב (נח. ד"ה מתני' אלא) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפְתָּא (פ"ד ה"י"א)], וְאֵין חִלּוּק בֵּין הָהָר הוּא גָּדוֹל אוֹ קָטָן:

*** וְאִם יֵשׁ בּוֹ יוֹתֵר וְכוּ',** בְּחָבֶל שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת. דִּין זֶה הוּא דַּעַת הִרְא"ש (פ"ה סי' ר) **וְהַטּוּר,** דְּסָבִירָא לְהוּ א] דְּמָה שֶׁאָמַר בַּגְּמָרָא 'אוֹמְדוֹ' הוּא רַק בְּשֶׁהָיָה רָחְבוֹ עַד חֲמִשִּׁים אַמָּה, דְּלֹא מִטָּרְחִינַן אוֹתוֹ לְהַבְלִיעוֹ, אֲבָל לֹא בְּשֶׁהָיָה רָחָב יוֹתֵר דְּבָעְלְמָא בְּעֵינָן קְדוּר דְּוַקָא, גַּם בָּזֶה דִּינָא הָכִי, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ח מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת הֲלָכָה ט"ו. **אֶמְנָם דַּעַת רַשׁ"י** (נח: ד"ה מתני') **וְהָרַשְׁבָּ"א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ** (שם ס"ק מד) **וְרַבֵּנוּ יוֹנָתָן** (יז.), **דְּאַף בָּזֶה סַגִּי עַל יְדֵי אוֹמְדָנָא. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א וְכֵן בְּחִדּוּשָׁיו עַל הַשַּׁ"ס** (נח. סק"א) **שְׁמְצַדֵּד לְדִינָא כְּהַנֵּי רַבְוָתָא לְהָקֵל:**

ה * וְהוּא שֶׁלֹּא יְהֵא עָמֹק יוֹתֵר מֵאַלְפַּיִם. אֲבָל עַד אַלְפַּיִם אֵין חִלּוּק בְּעָמְקוֹ בֵּין עֶשְׂרִים אַמָּה אוֹ חֲמִשִּׁים אוֹ אֶלֶף וְיוֹתֵר, הַכֹּל תָּלוּי אִם מִתְרַחֵק לְמַטָּה מִכְּנֶגְדּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, אַף עַל פִּי שִׁשְּׁנֵי אַמּוֹת שִׁפּוּעַ שֶׁל דָּבָר מוּעָט נוֹחַ מַבְלִיעוֹ. וְלֹא אָמְרִינַן אוֹמְדוֹ כְּמוֹ בְּהַר בְּסָעִיף הַקּוֹדֵם, שֶׁאֵין טֹרַח בַּהַבְלָעָה, שֶׁאֵין צָרִיךְ לִזְקֹף עֲצִים: (כ) **בְּחָבֶל שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת.** וְכַנַּ"ל עַל יְדֵי קְדוּר: (כא) **שֶׁל כָּל הַשִּׁפּוּעַ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, מִדִּידָה יָפָה כְּמוֹ קַרְקַע חֲלָקָה, וַאֲפִלּוּ אִם יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ בְּחָבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה. וְהַטַּעַם, שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא עָמֹק יוֹתֵר מֵאַלְפַּיִם שֶׁהוּא שִׁעוּר תְּחוּם שַׁבָּת, חֲשֻׁבּוּהוּ בְּפָנֵי עַצְמוֹ [לְבוּש (ס"ה)]: (כב) **אִם יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ וְכוּ'.** וְהֵיכָן נָמִי (י) מְשׁוּם שֶׁאֵין טֹרַח בְּגַיְא בְּהַבְלָעָה, לְאַפּוֹקֵי. הַר שֶׁיֵּשׁ טֹרַח בְּהַבְלָעָה עַל יְדֵי עֵצִים זְקוּפִים, לְכָךְ אֵין צָרִיךְ לִמְדֹּד אֶלָּא הַמִּישׁוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב רֵישׁ סָעִיף ד' עַיֵּן שָׁם: (כג) **אֵינוֹ מוֹדֵד כָּלָל וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּלֹא מַצְרִכִינַן לְקַדֵּר בְּשִׁפּוּעַ זָקוּף כָּזֶה, וְרַק לִמְדֹּד אֶת הַקַּרְקַע הַשָּׁוֶה, וּכְמוֹ לְמַעְלָה לְעִנְיַן הַר: ו (כד) **בְּתוֹךְ אַלְפַּיִם וְכוּ'.** שֶׁשָּׁם מִתְקַצֵּר הָהָר וְהַגִּיא: (כה) **יֵלֵךְ שָׁם וַיַּבְלִיעוֹ.** וּמוֹדֵד וְהוֹלֵךְ שָׁם (י"ל) מִשָּׁפְתוֹ וְהָלְאָה עַד כְּנֶגֶד מָקוֹם שֶׁפָּלָה שָׁם רֹחַב הָהָר וְהַגִּיא כְּנֶגֶד הָעִיר, וְחוֹזֵר לְמִדָּתוֹ כְּנֶגֶד הָעִיר וּמַשְׁלִים לְמִדַּת תְּחוּמִין: (כו) **אֲבָל אִם אֵינוֹ יָכוֹל וְכוּ'.** שֶׁהָהָר וְהַגִּיא אֵינוֹ מִתְקַצֵּר מֵרֹחַב גַּם שָׁם. (כז) **לֹא יִתְרַחֵק יוֹתֵר וְכוּ'.** שֶׁלֹּא יִטְעוּ (יט) לוֹמַר הֲרוֹאִין אוֹתוֹ שֶׁעוֹסֵק שָׁם בְּמִדִּידָה, שֶׁמִּדַּת תְּחוּם שֶׁל צְדָדֵי הָעִיר מַגִּיעַ עַד שָׁם, וּבְאֶפֶן זֶה בְּעַל כָּרְחוֹ (יג) צָרִיךְ לְקַדֵּר אֶת רֹחַב הָהָר וְהַגִּיא כְּנֶגֶד הָעִיר: ז (כח) **שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וְכוּ'.** וְגַם (יד) יְהֵיֶה בְּקִי בְּדִינֵי הַמִּדִּידָה: ח (כט) **מֻחְזָקִין.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף שֶׁהָיוּ מֻחְזָקִין שָׁעַד כָּאן הוּא מָקוֹם הַתְּחוּם, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁבָּא אַחַר כָּךְ מֻמְחֶה וְאָמַר שֶׁטָּעוּת הוּא, שׁוֹמְעִין לוֹ בֵּין לְהַחְמִיר בֵּין לְהָקֵל. וּפְשׁוּט דְּמֵירֵי כְּשֶׁאֵין יָדוּעַ לָן שֶׁהַחֲזָקָה הָרִאשׁוֹנָה נַעֲשָׂה עַל פִּי מְדִידַת מֻמְחֶה, דְּאִי לָאו הָכִי אֵין שׁוֹמְעִין לְהַשֵּׁנִי רַק כְּשֶׁמְּפֹרָשׁ וְלֹא כְּשֶׁמְּמַעֵט, וּכְדִלְקַמַּיהּ בְּסָעִיף ט': (ל) **רַבָּה בְּתְחוּם מֵהֶם וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁבְּמָקוֹם אֶחָד רַבָּה וּבְמָקוֹם אַחֵר מִעַט. (לא) **אַף בְּתְחוּם שָׁרְבָה.** פֵּרוּשׁ, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁשּׁוֹמְעִין

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְיִמְדֹּד שָׁם בְּחָבֶל עַל הַקַּרְקַע חֶלְקָה [מַחְדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ"א (נח. ד"ה אמר רב יהודה)]: (טו) **וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ וְכוּ'.** מֵירֵי שֶׁהָהָר אָרֹךְ הַרְבֵּה וְאֵינוֹ מִתְקַצֵּר מֵחֲמִשִּׁים אַמָּה אַף בְּתוֹךְ אַלְפַּיִם אַמָּה שֶׁמִּצַּדֵּי הָעִיר, דְּאִי לָאו הָכִי הֲרֵי מְבֹאָר בְּסָעִיף ו' שֶׁיֵּלֵךְ שָׁם בְּמָקוֹם שֶׁמִּתְקַצֵּר וַיַּבְלִיעוֹ שָׁם [חִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר]: (טז) **וְהָעֶלְיוֹן כְּנֶגֶד רַגְלָיו.** דְּעַל יְדֵי זֶה (ם) מִתְמַעֵט מִדְּרוֹנוֹ שֶׁל כָּל אַרְבַּע אַמּוֹת חֲצִי קוֹמַת אָדָם: (יז) **מוֹדְדוֹ בְּחָבֶל שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת.** וְהֵינוּ כַּנַּ"ל, שֶׁאֶחָד עוֹמֵד בְּרַגְלֵי הָהָר וְכוּ'. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואם) דְּדַעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים דְּסָבִירָא לְהוּ, דְּאַף בָּזֶה סַגִּי הַמְּדִידָה עַל יְדֵי אָמָד הַדַּעַת לְבַד, כֵּיוָן שֶׁמִּתְלַקֵּט עֲשָׂרָה מִתּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת: ה (יח) **מִכְּנֶגְדּוֹ לְמַטָּה אַרְבַּע אַמּוֹת.** דְּאֵין יוֹרֵד הַגִּיא בְּזִקְיָפָה לְמַטָּה כָּל כָּךְ, לָכֵן שִׁיֵּךְ בּוֹ בֵּין הַבְלָעָה בֵּין קְדוּר, וּכְדִמְסַיֵּם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהַשִּׁפּוּעַ יוֹרֵד בְּזִקְיָפָה הַרְבֵּה, שֶׁאֵין הַחוֹט מִתְרַחֵק מִכְּנֶגְדּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, לֹא אָמְרִינַן בֵּיהּ דִּין קְדוּר, וּכְדִלְקַמַּיהּ: (יט) **אִם יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ בְּחָבֶל וְכוּ'.** וּבָזֶה אֲפִלּוּ מִתְלַקֵּט מֵשֶׁךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, (ט) גַּם כֵּן הַשִּׁפּוּעַ עֲשָׂרָה טְפָחִים גֹּבַהּ מִתּוֹךְ מֵשֶׁךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, שֶׁאֵין צָרִיךְ לְמִדָּה אַחֶרֶת: (כ) **בְּחָבֶל שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת.** (כא) **שֶׁל כָּל הַשִּׁפּוּעַ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, מְדִידָה כְּמוֹ בְּקַרְקַע חֲלָקָה, וַאֲפִלּוּ אִם יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ בְּחָבֶל שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה. וְהַטַּעַם, שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא עָמֹק יוֹתֵר מֵאַלְפַּיִם שֶׁהוּא שִׁעוּר תְּחוּם שַׁבָּת, חֲשֻׁבּוּהוּ בְּפָנֵי עַצְמוֹ [לְבוּש (ס"ה)]: (כב) **אִם יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ וְכוּ'.** וְהֵינוּ נָמִי מִשּׁוּם שֶׁאֵין טֹרַח בְּגַיְא בְּהַבְלָעָה, לְאַפּוֹקֵי. הַר שֶׁיֵּשׁ טֹרַח בְּהַבְלָעָה עַל יְדֵי עֵצִים זְקוּפִים, לְכָךְ אֵין צָרִיךְ לִמְדֹּד אֶלָּא הַמִּישׁוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב רֵישׁ סָעִיף ד' עַיֵּן שָׁם: (כג) **אֵינוֹ מוֹדֵד כָּלָל וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּלֹא מַצְרִכִינַן לְקַדֵּר בְּשִׁפּוּעַ זָקוּף כָּזֶה, וְרַק לִמְדֹּד אֶת הַקַּרְקַע הַשָּׁוֶה, וּכְמוֹ לְמַעְלָה לְעִנְיַן הַר: ו (כד) **בְּתוֹךְ אַלְפַּיִם וְכוּ'.** שֶׁשָּׁם מִתְקַצֵּר הָהָר וְהַגִּיא: (כה) **יֵלֵךְ שָׁם וַיַּבְלִיעוֹ.** וּמוֹדֵד וְהוֹלֵךְ שָׁם (י"ל) מִשָּׁפְתוֹ וְהָלְאָה עַד כְּנֶגֶד מָקוֹם שֶׁפָּלָה שָׁם רֹחַב הָהָר וְהַגִּיא כְּנֶגֶד הָעִיר, וְחוֹזֵר לְמִדָּתוֹ כְּנֶגֶד הָעִיר וּמַשְׁלִים לְמִדַּת תְּחוּמִין: (כו) **אֲבָל אִם אֵינוֹ יָכוֹל וְכוּ'.** שֶׁהָהָר וְהַגִּיא אֵינוֹ מִתְקַצֵּר מֵרֹחַב גַּם שָׁם. (כז) **לֹא יִתְרַחֵק יוֹתֵר וְכוּ'.** שֶׁלֹּא יִטְעוּ (יט) לוֹמַר הֲרוֹאִין אוֹתוֹ שֶׁעוֹסֵק שָׁם בְּמִדִּידָה, שֶׁמִּדַּת תְּחוּם שֶׁל צְדָדֵי הָעִיר מַגִּיעַ עַד שָׁם, וּבְאֶפֶן זֶה בְּעַל כָּרְחוֹ (יג) צָרִיךְ לְקַדֵּר אֶת רֹחַב הָהָר וְהַגִּיא כְּנֶגֶד הָעִיר: ז (כח) **שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וְכוּ'.** וְגַם (יד) יְהֵיֶה בְּקִי בְּדִינֵי הַמִּדִּידָה: ח (כט) **מֻחְזָקִין.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף שֶׁהָיוּ מֻחְזָקִין שָׁעַד כָּאן הוּא מָקוֹם הַתְּחוּם, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁבָּא אַחַר כָּךְ מֻמְחֶה וְאָמַר שֶׁטָּעוּת הוּא, שׁוֹמְעִין לוֹ בֵּין לְהַחְמִיר בֵּין לְהָקֵל. וּפְשׁוּט דְּמֵירֵי כְּשֶׁאֵין יָדוּעַ לָן שֶׁהַחֲזָקָה הָרִאשׁוֹנָה נַעֲשָׂה עַל פִּי מְדִידַת מֻמְחֶה, דְּאִי לָאו הָכִי אֵין שׁוֹמְעִין לְהַשֵּׁנִי רַק כְּשֶׁמְּפֹרָשׁ וְלֹא כְּשֶׁמְּמַעֵט, וּכְדִלְקַמַּיהּ בְּסָעִיף ט': (ל) **רַבָּה בְּתְחוּם מֵהֶם וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁבְּמָקוֹם אֶחָד רַבָּה וּבְמָקוֹם אַחֵר מִעַט. (לא) **אַף בְּתְחוּם שָׁרְבָה.** פֵּרוּשׁ, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁשּׁוֹמְעִין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ם) רַשׁ"י (נח. ד"ה מקדרין): **ה (ט)** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכשיגיע) בְּשֵׁם הָרא"ש (פ"ה סי' ר): **(י)** פּוֹסְקִים: **ו (יא)** בְּרַיְיתָא (נח.). וְרַשׁ"י שָׁם בַּמִּשְׁנָה (נז: ד"ה תחזר): **(יב)** גְּמָרָא (נח:): **(יג)** מִשְׁנָה (נח.), וּכְפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ד"ה ה"ג אין וכלבד): **ז (יד)** רַבֵּנוּ יוֹנָתָן (פ"ה ה"ד), **מִשּׁוּם דְּלִקְמַעְמִים עַל יְדֵי חִסָּרוֹן יְדִיעָה יוּכַל לָבוֹא לִידֵי חֲמָרָא, כְּגוֹן שֵׁשׁ הָרִים וְגַאְיוֹת שֶׁיּוּכַל לְהִבָּלַע אוֹתָן וְהוּא יִמְדֹּד כְּקַרְקַע חֲלָקָה, וְכֵן לְעִנְיַן זְוִית שֶׁל הַתְּחוּמִין שֶׁהוּא יִמְדֹּד עֲגֻלִּים, וְלִקְמַעְמִים גַּם לְהָקֵל דְּנִמְצָא כְּמָה דִּינִים בְּעִנְיַן הַמְּדִידָה לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שצ"ת סָעִיף א' וְסָעִיף ד', וְכֵן מִשְׁמַע בִּירוּשַׁלְמִי דְּקָאָמַר שָׁם 'הַדְּיוֹט שָׁרָבָה אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ', מִשְׁמַע מִזֶּה דְּלִקְמַעְמִים יוּכַל הַדְּיוֹט לָבוֹא לְקַלָּא עַל יְדֵי טָעוּתוֹ:

לְיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן כתב בשו"ע הרב (ס"ז) שאם שיער בדעתו שיהיה בו יותר מנ' אמה כיון שאם לא היה משופע כל כך היה צריך למדוד כל שיפועו בחבל של ד' אמות, גם כשהוא משופע כל כך לא הקילו בזה לשער באומד דעתו כמה יהיה בחבל המתוח אלא צריך למדוד כולו בחבל של ד' אמות. **ב]** בשו"ע הרב (ס"ב בסוגריים) כתב שהעיקר כדעה הראשונה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah